

Notatet giver en opdatering på landbrugsfinansiering via crowdfunding og analyserer muligheden for mellem- og projektfinsiering ved hjælp af transporter i EU-støtte og efterbetaling	Ansvarlig	KKJ
	Oprettet	16-10-2019
	Side	1 af 5

Projekt: 7696 - Giv stafetten videre til nye kræfter i dansk landbrug

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Landbrugsfinansiering via crowdfunding – en opdatering (og gennembrud?)

SEGES har tidligere undersøgt crowdfunding som kilde til finansiering af dansk landbrug. Konklusionen var, at selvom crowdfunding var en god alternativ kilde til finansiering, så var investorerne og crowdfunding-udbydere endnu ikke klar til at finansiere store danske landbrugsprojekter. Det har dog vist sig muligt at finansiere små landbrugsprojekter med en god historie.

Efterfølgende har blandt andet Coop forsøgt sig med en crowdfunding-portal, hvor de har forsøgt at udnytte den gode historie og dermed knytte forbrugere og producenter tættere sammen for at skabe bedre fødevarer. Coop tilbyder reward- og lånebaseret crowdfunding, og har indtil videre finansieret små landbrugsprojekter op til 100.000 kr. til frilandsgribe. Derudover har Coop også været med i store græsmælk- og frugtavlerprojekter, hvor der i flere projekter er rejst beløb over 1 mio. kr.

Omfanget er større end de ældste crowdfunding-udbydere, Lendino (donation, reward, lånebaseret) og Flexfunding (lånebaseret), har rejst indenfor landbrug. Årsager hertil er en kombination af manglende gode projekter i forhold til udbydernes kreditvurdering samt utilstrækkelig sikkerhedsstillelse.

Foruden Coop, Lendino og Flexfunding udbydes crowdfunding også af Middelfart Sparekasse (donation), Boomerang (reward), Kameo (Lånebaseret) og SMG Capital (aktie- og lånebaseret), men ingen af disse selskaber har indtil videre haft interesse i at finansiere landbrugsprojekter.

Crowdfunding af driftskredit og lån

I forbindelse med opdatering af omfang af og interesse for crowdfunding af landbrug er der spurgt ind til, hvilke faktorer der vil kunne fremme mulighederne for at opnå finansiering. Foruden et godt projekt og en god økonomisk historik spiller sikkerheder for låntager en væsentlig rolle. Samspillet har indtil videre medført, at der ikke er finansieret mange store landbrugsprojekter.

Set i lyset af de få projekter, der er finansieret ved hjælp af crowdfunding, er spørgsmålet, om crowdfunding har nogen fremtid i finansiering af landbrug? Det mener forfatteren helt klart, der er, medmindre nuværende kreditgivere ændrer adfærd. Indenfor de seneste år er egenkapitalkravet fra pengeinstitutter vokset til mellem 20 og 30 % for ejerskifte og investeringsprojekter. Ligeledes er det svært for en landbrugsvirksomhed at få bevilget en driftskredit hos et pengeinstitut, hvis det er det eneste engagement.¹

Derfor kunne det tænkes, at den fremadrettede finansiering af ejerskifte, landbrugsprojekter og løbende drift ikke længere (automatisk) finansieres med et pengeinstitut som samarbejdspartner.

¹ Det skyldes retningslinjer fra Finanstilsynet, hvor kun pant i fast ejendom kan benyttes som tilstrækkelig sikkerhed. Dermed kan pengeinstituttet stå i en situation, hvor de selv med transport i EU-rettingheder og mælk/slagteriafregninger skal nedskrive på driftskrediten. Af den grund fravælger pengeinstitutter i de fleste tilfælde at bevilge enkeltstående driftskreditter, medmindre der følger andet engagement med.

Kapitalstrukturen vil i stedet kunne bestå af realkreditfinansiering kombineret med investor- eller crowdfunding-kapital i forskellige former for ejerstrukturer/modeller.

For at opnå fremmedfinansiering skal landbrugsvirksomheden i de fleste tilfælde stille sikkerhed for lånet. Dette er et helt essentielt krav fra crowdfunding-udbydernes side på vegne af deres investorer. Under ovenstående kapitalstruktur vil investorerne måske ikke tillade, at crowdfunding-investorer får pant i ejendommen, men derimod tillade transport i driftsrelaterede udbetalinger som EU-støtte og transport i efterbetaling. Derudover kunne landbrugsvirksomheden også tilbyde transport i den løbende afregning og i ekstraordinære tilfælde transport i andelshaverkontoen.

Behov og potentiale

For at vurdere, hvorvidt der er tilstrækkeligt potentiale, sammenholdes i første omgang gennemsnitlige transporter i EU-støtte og efterbetaling i forhold til den gennemsnitlige driftskredit primo. Dernæst ses på et gennemsnitligt driftskreditsudsving over året for at vurdere, om transporter kan afdække månedlige udsving. Data stammer fra SEGES' økonomidatabase.

Sammenligningen tager udgangspunkt i, at landbrugsvirksomheden kontinuerligt kan belåne EU-støtte, efterbetaling og høstpant. I praksis kan det ikke lade sig gøre, men det giver en god indikation af behov og potentiale.

Tabeller herunder viser produktionsomfang, efterbetaling og afkoblet støtte for Kvæg, Slagtesvin, Planteavl, Sohold og Kyllinger. Derudover er også medtaget udgifter til udsæd, gødning og planteværn, som det er muligt at få finansieret af høstpant.

KVÆG	Alle	[100 - 299]	[300 - 499]	[500 - 2000]	Øvrige
KG_EKM_KO	10.385	10.300	10.660	10.676	8.982
Efterbetaling pr. ko	727	721	746	747	629
Antal årskøer	232	181	374	691	89
Efterbetaling total	168.507	130.357	278.930	516.249	56.146
Afkoblet støtte	550.268	491.421	779.317	1.245.771	257.184
Udsæd	-154.787	-128.580	-226.301	-387.949	-83.890
Gødning	-127.552	-113.620	-182.703	-266.540	-67.414
Planteværn	-66.872	-57.779	-96.010	-164.521	-31.490
I alt	-349.211	-299.979	-505.014	-819.010	-182.794
Driftskredit, primo	-1.509.658	-1.217.840	-2.330.499	-4.724.599	-452.275

Uanset produktionsomfang er det ikke muligt for kvægproducenter at få finansieret deres driftskredit gennem transporter i EU-støtte og efterbetaling samt høstpant. Værst ser det ud for kvægvirksomheder med 500-2.000 dyr, hvor differencen er 2,2 mio. kr. Der er således heller ikke plads til finansiering af udsving på driftskreditte over året.

SL.SVIN	Alle	[5000 - 14.999]	[15000 - 100.000]	Øvrige
Antal svin solgt	11.317	8.713	26.310	3.390
Efterbetaling	769.556	592.484	1.789.080	230.520
Afkoblet støtte	419.778	389.333	685.210	236.984
Udsæd	-129.246	-120.779	-213.622	-67.854
Gødning	-139.643	-140.983	-194.231	-81.419
Planteværn	-171.938	-166.265	-276.695	-82.581
I alt	-440.827	-428.027	-684.548	-231.854
Driftskredit, primo	-1.161.290	-997.199	-2.405.142	-362.828

For slagtesvineproducenter vil det næsten kunne lade sig gøre at finansiere driftskredit, primo fuldt ud ved hjælp af transporter i EU-støtte og efterbetaling. Udsving over året kan efterfølgende finansieres ved høstpant.

Planteavl	Alle	[100 - 500]	[500+]	Øvrige
Landbrugsareal, ha	259	224	766	67
Afkoblet støtte	569.483	498.700	1.623.972	150.047
Udsæd	-227.366	-179.984	-761.650	-81.491
Gødning	-270.381	-240.446	-727.308	-84.375
Planteværn	-235.520	-199.400	-715.509	-67.169
I alt	-733.267	-619.830	-2.204.467	-233.035
Driftskredit, primo	-1.277.293	-977.196	-4.613.041	-391.260

Planteavlere modtager ikke efterbetaling, hvorfor sikkerheder for finansiering skal findes enten ved EU-støtte eller høstpant. Afhængig af driftsomfang kan driftskrediten, primo enten næsten eller helt finansieres ved transport i afkoblet støtte og høstpant. Dermed er der ikke plads til at finansiere udsving over året.

SOHOLD	Alle	[300 - 749]	[750 - 3000]	Øvrige
Antal fravænnede grise pr	28.174	18.136	41.714	12.194
Efterbetaling				
Afkoblet støtte	363.989	301.222	454.347	230.302
Udsæd	-111.775	-90.834	-141.988	-66.785
Gødning	-116.863	-104.803	-135.151	-85.680
Planteværn	-143.663	-120.870	-177.384	-89.732
I alt	-372.301	-316.507	-454.523	-242.197
Driftskredit, primo	-1.363.845	-970.489	-1.886.953	-781.912

Soholdere modtager heller ikke efterbetaling, og uanset produktionsomfang er det ikke muligt at finansiere driftskrediten, primo ved hjælp af transport i afkoblet støtte og høstpant. Derfor er finansiering af udsving over året heller ikke muligt.

SL.KYLLING	Alle	[400.000 - 799.999]	[800.000 - 3.000.000]	Øvrige
Antal producerede slagtel	756.876	530.678	1.104.762	757.054
Efterbetaling				
Afkoblet støtte	416.152	321.658	571.846	399.382
Udsæd	-146.882	-111.596	-214.795	-124.741
Gødning	-142.663	-108.390	-205.964	-125.482
Planteværn	-175.106	-132.667	-252.530	-155.389
I alt	-464.651	-352.653	-673.289	-405.612
Driftskredit, primo	-1.910.395	-899.949	-3.349.060	-2.098.681

Slagtekyllingeproducenter modtager ikke efterbetaling, og uanset produktionsomfang er det ikke muligt at finansiere driftskredit, primo eller udsving over året gennem transport i EU-støtte og høstpant. For store producenter (800.000-3.000.000) er der en difference over 2 mio. kr.

Overordnet er det kun slagtesvineproducenter, som kan finansiere driftskredit, primo ved hjælp af transport i efterbetaling og afkoblet støtte. Hvis høstpant medtages som kilde til finansiering, vil planteavlere kunne finansiere driftskredit, primo. De øvrige driftsgrene er ikke i stand til at kunne finansiere driftskredit.

Crowdfunding til mellem- og projektf finansiering

Mindre kan også gøre det i tilfælde, hvor landbrugsvirksomheden søger mellemfinansiering til at af-dække likviditetsmæssige udsving hen over året. Her kan ikke-anvendte transporter benyttes som sikkerhedsstillelse.

Driftskreditdata viser, at en gennemsnitlig landbrugsvirksomhed har et likviditetsudsving på 200.000 til 300.000 kr. pr. driftsgren i et normalår. I år med store negative bytteforhold, tørke eller andre produktionsmæssige stød vil udsvingene alt andet lige være større, og her er det ikke sikkert, at transporter i EU-støtte og efterbetaling er tilstrækkelige.

Det samme gør sig gældende, hvis landbrugsvirksomheden søger projektf finansiering. I disse tilfælde vil ikke-anvendte transporter også kunne benyttes som sikkerhed ved finansiering gennem crowdfunding.

Opmærksomhedspunkter

Herunder ses en liste over opmærksomhedspunkter for såvel landbrugsvirksomhed som crowdfunding-investor (kreditor).

Landbrugsvirksomhed

- Lånet ydes imod transport i EU-støtte og efterbetaling, som ikke vil være til rådighed til sikkerhedsstillelse for anden finansiering.
- Lånets løbetid afhænger af, hvornår transporterne kan indhentes.
- Tages transport i EU-støtte, kan lånet tidligst udbetales, når ansøgningen er godkendt. Det vil i de fleste tilfælde være i april måned. Lånet løber således til udbetalingstidspunktet i november eller december samme år.
- Tages transport i efterbetaling, vil et lån sandsynligvis først kunne optages, når størstedelen af produktionen og forventet efterbetalingssats ligger mere eller mindre fast.

Crowdfundinginvestor (kreditor)

- Transport i EU-støtte tilfalder ansøger og er dermed som udgangspunkt fuldgyldig sikkerhed, medmindre ansøger ikke lever op til sine forpligtelser i ansøgningen.

- Transport i efterbetaling for enten mælke-, kødkvægs- eller slagtesvineleveringer tilfalder ligeledes leverandør og er dermed også fuldgyltig sikkerhed, undtagen i en konkurssituation. Her kan kurator på vegne af panthavere vælge at opsige leverandøren og dermed mindske efterbetalingen.
- Hvis landmanden går konkurs først på året, risikerer kreditor, at efterbetalingen og dermed beløbet til sikkerhed for lånet, bliver reduceret kraftigt i forhold til lånets størrelse.
- Kreditor kan udover nævnte transporter også sikre sig transport i løbende udbetalinger fra landmandens produktion, transport i andelshaverkonto og personlig kaution fra ejer(ne) af landbrugsvirksomheden.

Efterlysning af projekter

Ud fra samtaler med crowdfunding-udbydere har Lendino, Coop Crowdfunding og Flex Funding tilkendegivet, at de gerne ser på finansiering af gode landbrugsprojekter med transport i EU-støtte og/eller efterbetaling. Forudsætningen er, at landbrugsvirksomheden har en god økonomisk historik, eller at en ny-startet har et godt og gennemarbejdet projektmateriale.

Kenneth Kjeldgaard

Specialkonsulent, Cand.Merc.Fin.

Fondsmæglerselskabet SEGES Finans & Formue A/S

E-mail: kkj@seges.dk